

Це — книга про чари, про те, куди вони зникають та (що, можливо, важливіше) звідки та як виникають. Хоча тут і нема відповідей на всі ці питання чи хоч на якесь із них.

Утім, не виключено, що ця книга могла би пояснити, чому Гендальф ніколи не був одруженим, а Мерлін був чоловіком. Адже це також і книга про міжстатеві стосунки — хоча, мабуть, не про взаємини в акробатично-атлетичному сенсі на зразок «порахуй ноги й поділи на два» (хіба що персонажі геть вийдуть з-під контролю автора, а вони можуть).

Втім, у першу чергу це — історія про світ.

Почнімо. Дивіться уважно, бо спецефекти влетіли в копійку.

Звучить басова нота. Глибока, вібруюча нота, яка намагає, що ось-ось вступить духовна секція і всесвіт залунає фанфарами — адже сценою є темрява космосу, в якій мигтять кілька зірок, схожих на лупу на плечах Бога.

Потім над головою з'являється він — гігант із гігантів, важкоозброєний зоряний крейсер з уяви режисера космічних опер: черепаха завдовжки десять тисяч миль. Це — Великий А'Туїн, один із рідкісних космоплазунів зі всесвіту, де все не таке, як має бути, а скорше таке, яким його уявляють. На своєму пошкольованому метеоритами панцирі він несе чотирьох велетенських слонів, які тримають на титанічних спинах гігантське колесо Дискосвіту.

Віддаліться — і в полі зору з'являється весь Диск у світлі крихітного сонця, що обертається навколо нього. Тут є континенти, архіпелаги, моря, пустелі, гірські хребти й навіть маленька льодовикова шапка на Осерді світу. Цілковито очевидно, що тутешнім мешканцям не знайомі наші теорії світобудови. Їхній світ, оточений океаном, що вічно летить в космос нескінченним водоспадом — круглий і плаский, наче геологічна піща, тільки без анчоусів.

У подібному світі, створеному тільки тому, що боги любляють жартувати, не може не існувати чарів. І, звичайно, статевих відмінностей*.

Він ішов крізь грозу, і в ньому одразу можна було впізнати чарівника — почасти через довгу мантію та різьблений костур, але головню тому, що дощові краплі спинялися і випаровувалися за кілька футів над його головою.

Це був грозовий край Вівцескельних гір**, край зазубрених вершин, густих лісів та маленьких річкових долин, таких глибоких, що не встигало світло дістатися дна, як йому наставав час повертатися. Розтріпане клоччя туману липло до нижчих стрімчаків попід гірською стежкою, якою, послизаючись, пробирався чарівник. Кілька кіз спостерігали за ним із певним зацікавленням у щілястих зіницях. Кіз зацікавити нескладно.

---

* Террі Пратчетт обіграє слово «sex», яке означає і «стать», і власне «секс». Тому цю фразу можна прочитати також як: «І, звичайно, сексу» — що додає нових нюансів у сприйнятті Дискосвіту. — *Прим. ред.*

** В оригіналі — Ramtop Mountains. Одна з системних змінних у британських домашніх комп'ютерах «Sinclair ZX Spectrum», випущених у 1980-х роках, також мала назву RAMTOP. — *Прим. ред.*

Часом чарівник спинявся і підкидав у повітря свого важкого костура. Той завжди падав, вказуючи один і той же напрямок, а власник зітхав, підбирав його і продовжував свій вкритий грязюкою шлях.

Гроза крокувала пагорбами на ногах із блискавок, гуркоту й грому. Чарівник зник за поворотом, і кози повернулися до своєї мокрої трапези. Аж раптом щось змусило їх знову підвести морди. Вони напружились, їхні очі розширились, ніздрі роздулись. Це було дивно, бо на стежці не було нікого й нічого. Але кози все одно проводжали це «ніщо» поглядами, доки воно не зникло з поля зору.

У вузькій долині між крутими схилами ховалося село. Воно не було великим, і його важко було б знайти на мапі гір. Його було ледве помітно навіть на мапі самого села.

Власне, це було одне з тих місць, які існують лише для того, щоб звідти могли походити люди. У всесвіті їх повно: потаємних сіл, пронизаних вітром містечок під безкраїм небом, самотніх хиж у холодних горах. І вони залишаються в історії лише як неймовірно звичайні місця, де почалося щось незвичайне. Часто лише маленька табличка на стіні засвідчує, що ось тут, всупереч будь-якій гінекологічній імовірності, народився хтось дуже знаменитий.

Коли чарівник перетнув вузьким містком розбурханий струмок і рушив до сільської кузні, поміж будинками клубочився туман. Утім, ці два факти не мають між собою нічого спільного: туман клубочився б у будь-якому разі. Це був досвідчений туман, і клубочіння він звів у ранг високого мистецтва.

В кузні, звісно ж, яблуку було ніде впасти. Кузня — це таке місце, де точно можна добре погрітися й перекинутися з ким-небудь слівцем. Кілька поселян вільготно прилаштувалися в теплому напівморозі, але коли чарівник увійшов, очікувально випростались і без особливого успіху спробували набрати інтелігентного вигляду.

Коваль явно не відчував потреби в підлабузництві. Він кивнув чарівникові, але це було вітання рівного з рівним — принаймні, наскільки це можна було сказати про коваля. Кожен хоч трохи вартісний коваль більш-менш знайомий з чарами, або принаймні так думає.

Чарівник вклонився. Біла кішка, що спала біля горни-ла, прокинулась і стала пильно на нього дивитися.

— Як зветься це місце, добродію? — спитав чарівник.

Коваль знизав плечима.

— Міцні Горішки.

— Міцні...

— Горішки, — повторив коваль тоном, здатним змусити будь-кого відмовитися від будь-яких можливих жартів.

Чарівник поміркував над цим.

— Гадаю, за цією назвою приховується ціла історія*, — нарешті сказав він. — І за інших обставин я б залюбки її вислухав. Але я хотів би поговорити з вами, ковалю, про вашого сина.

— Про котрого? — спитав коваль, і навколишні улесли-во захихотіли. Чарівник усміхнувся.

---

* Чарівник не помилився — назва села, в оригіналі Bad Ass (дослівно «келська дупа»), походить від клички особливо впертого віслюка. А крім багатьох інших значень, в американському сленгу «bad ass» — це хтось крутий, міцний і, буває, що й затятий у поглядах. — Прим. ред.